
УДК 629.3.032

*Рогозін Іван Анатолійович, канд. техн. наук, доцент,
Черевко Анатолій Русланович, магістрант,
Московець Сергій Олександрович, студент,
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

ДОСЛІДЖЕННЯ КОЛИВАЛЬНИХ ХАРАКТЕРИСТИК КОЛІСНОГО РУШІЯ З ДИСКОМ, ЩО МАЄ ВНУТРІШНІЙ ПРУЖНИЙ ЕЛЕМЕНТ

Під час руху транспортного засобу по нерівних дорогах виникають удари об перешкоди, що призводять до значних, в першу чергу, вертикальних прискорень підресорених і непідресорених мас і, як наслідок, до значних навантажень на ходову частину і несучу основу. Це в підсумку призводить до зниження продуктивності, збільшення витрат на експлуатацію та скорочення терміну служби транспортного засобу [1, 2].

Під час руху по нерівних дорогах середня швидкість транспортного засобу суттєво зменшується; міжремонтний пробіг може скорочуватися до декількох разів; витрата палива зростає. Це спричиняє зростання собівартості перевезень, а продуктивність роботи знижується [3, 4]. Тому якісна робота елементів підвіски зі збереженням високих експлуатаційних властивостей транспортного засобу в таких умовах є актуальним питанням.

Важливим при цьому залишається забезпечення простоти конструкції з використанням мінімальної кількості компонентів з уникненням складних взаємозв'язків між різними складовими підвіски транспортного засобу [5]. Використання додаткового підресорювання у диску колеса із внутрішнім пружним елементом відповідає розглянутим вимогам, і може бути ефективним для ряду спеціалізованих транспортних засобів [6, 7].

Тому проведено дослідження коливальних характеристик при роботі колісного рушія із диском, що має у своєму складі поліуретановий пружно-демпфуючий елемент, виготовлений із еластомера гарячого твердіння TDI 95A, на базі причепа для легкових автомобілів «Дніпро-150».

Результати дослідження показали, що використання внутрішньодискового пружного елемента замість класичної підвіски дозволяє знизити резонансну кутову частоту коливальної системи причепа з 21,5 рад/с до 13,5 рад/с, а також значно знизити максимальні прискорення у вертикальному напрямку підресореної маси в діапазоні кутових частот від 10 до 80 рад/с.

За амплітудно-частотними характеристиками прискорення підресореної маси причепа із внутрішнім підресорюванням колеса і без класичної підвіски нижче, ніж у стандартного причепа із заводською підвіскою при кутових частотах збурюючих впливів у діапазоні від 26 до 80 рад/с.

У діапазоні від 12 до 96 рад/с максимальні прискорення у вертикальному напрямку підресореної маси причепа з внутрішнім пружним елементом колеса без класичної підвіски не перевищують $9,8 \text{ м/с}^2$, що дозволяє застосування такої системи, адже, вантажі за таких умов не будуть відокремлюватися від опорної поверхні (відсутнє підстрибування вантажу).

Застосування колісного рушія з диском, що має внутрішній пружний елемент, за відсутності класичної підвіски дозволить експлуатувати причіп по дорогам, які мають значні нерівності, наприклад, ґрунтові дороги, насипи зі щебеню, тощо, в широкому діапазоні збурюючих частот без небезпеки пошкодження вантажу, що транспортується.

Виконані дослідження і отримані результати дозволяють вирішувати практичні завдання при проектуванні коліс із додатковим підресорюванням для використання їх при виробництві транспортних засобів різного призначення.

Література

1. Бойко Ю., Сухенко Ю., Дубинець О., Сухенко В. *Технологія автомобілебудування: Підручник*. – Київ: Університет Україна, 2011. – 162 с.
  2. Knowles, D. *Today's Technician: Automotive Suspension & Steering*. – USA: Cengage Learning. – 2010. – 1040 p.
  3. Омищенко О. Г., Орисенко О. В. *Вступ до технологічних процесів на автомобільному транспорті: навчальний посібник*. – Полтава: ПолтНТУ, 2010. – 115 с.
  4. ДБН В.2.3-4:2015 «Автомобільні дороги. Частина I. Проектування. Частина II. Будівництво». / Нац. стандарт України. Вид. офіц. – Київ : Мінрегіон України, 2015. – 104 с.
  5. Blundell M. *The Multibody Systems Approach to Vehicle Dynamics* / M. Blundell, D. Harty. – 2-d ed. – Boston, MA: Elsevier, 2014. – 768 p.
  6. Maity M. *Polyblend Systems of Polyurethane Rubber and Silicone Rubber in the Presence of Silane Grafting Agent* / *J. of Elastomers and Plastics*. – 2001. – V. 33. – P. 211-224.
  7. Datta J. *Synthesis and Investigation of Glycolysates and Obtained Polyurethane Elastomers* / *J. of Elastomers and Plastics*. – 2010 – V. 42. – P.117-127.
-